Nummer VN2024-004855
Directie rve verkeer en or

Gemeente Amsterdam

College van burgemeester en wethouders B&W

Voordracht voor de College vergadering van 16 april 2024

Portefeuille: Openbare Ruimte en Groen (33)

Agendapunt: B11

Tekst van openbare besluiten wordt gepubliceerd

Onderwerp

Vastellen van het geactualiseerde Handboek Rood en Handboek Groen van de Puccinimethode en instemmen met de afdoening van motie 071.24 inzake 'Geen ruimte voor vijandig straatmeubilair'

Het college van burgemeester en wethouders besluit

1. De actualisatie van het Handboek Rood van de Puccinimethode vast te stellen, in navolging van het geactualiseerde Beleidskader Puccinimethode dat op 29 februari 2024 is vastgesteld door de gemeenteraad.

2. In te stemmen met de afdoening van Motie 071.24 inzake 'Geen ruimte voor vijandig straatmeubilair', middels bijgevoegde raadsinformatiebrief.

3. De actualisatie van het Handboek Groen van de Puccinimethode vast te stellen, in navolging van het geactualiseerde Beleidskader Puccinimethode dat op 29 februari 2024 is vastgesteld door de gemeenteraad.

Kernboodschap

De Puccinimethode, de 'Standaard voor het Amsterdamse straatbeeld', staat voor een goede inrichting van de openbare ruimte. De standaard bestaat uit inrichtingsprincipes, profielen, materiaalkeuzes, technische details, groensoorten en groentoepassingen. De gemeenteraad heeft op 29 februari 2024 het geactualiseerde Beleidskader Puccinimethode vastgesteld. Het college stemt in navolging daarvan in met de vaststelling van de technische handboeken Rood en Groen. Met deze actualisatie van de Puccinimethode zorgen we dat het beleid blijft aansluiten op de ontwikkelingen in de stad, waaronder het rigoureus vergroenen van de openbare ruimte en de invoer van 30 km/uur in de stad.

Bestuurlijke achtergrond

Sinds begin jaren 2000 wordt er onder de noemer 'de Puccinimethode' vanuit diverse expertises en disciplines gewerkt aan een eenduidige manier van werken in de Amsterdamse openbare ruimte. In januari 2018 is het 'Beleidskader Puccinimethode, standaard voor het Amsterdamse Straatbeeld' vastgesteld door de gemeenteraad. Op 29 februari 2024 heeft de gemeenteraad ingestemd met de actualisatie van dit beleidskader. In navolging daarvan dienen ook de onderliggende technische handboeken (rood & groen) geactualiseerd te worden.

Bestuurlijke prioriteit

Niet van toepassing

Wettelijke grondslag

Reglement van orde gemeenteraad en raadscommissies Amsterdam, Artikel 79 en 80.
Dit zijn de artikelen inzake de indiening en afhandeling van moties.

Gemeentewet, artikel 160, eerste lid onder a: het college is in ieder geval bevoegd het dagelijks bestuur van de gemeente te voeren, voor zover niet bij of krachtens de wet de raad of de burgemeester hiermee is belast;

Gemeentewet, artikel 169: het college van burgemeester en wethouders en elk van zijn leden afzonderlijk zijn aan de Gemeenteraad verantwoording schuldig over het door het college gevoerde bestuur (lid 1); zij geven de raad alle inlichtingen die de raad voor de uitoefening van zijn taak nodig heeft (lid 2). Zij geven de raad mondeling of schriftelijk de door een of meer leden gevraagde inlichtingen, tenzij het verstrekken ervan in strijd is met het openbaar belang (lid 3).

Onderbouwing besluit

De Puccinimethode is de standaard voor het Amsterdamse straatbeeld en bevat o.a. inrichtingsprincipes, profielen, verhardingsmateriaal, beplantingstypen, civieltechnische details, straatmeubilair en openbare verlichting. Dankzij deze standaard kent de openbare ruimte in heel Amsterdam een hoge kwaliteit, zo duurzaam en functioneel mogelijk. Daarmee is de standaard een onmisbare basis voor de keten van ontwerp – techniek - inkoop - uitvoering – gebruik en beheer van de openbare ruimte.

In februari 2024 heeft de gemeenteraad de actualisatie van het Beleidskader Puccinimethode vastgesteld. Deze actualisatie was nodig om te zorgen dat het beleid blijft aansluiten op de maatschappelijke ontwikkelingen en ander ruimtelijk beleid. In het geactualiseerde Beleidskader Puccinimethode is o.a. meer aandacht voor hergebruik en klimaatadaptatie dan voorheen, Weesp is toegevoegd en de straatprofielen zijn aangepast op de standaard maximum snelheid van 30 km/uur.

Het geactualiseerde Beleidskader Puccinimethode is technisch uitgewerkt in twee handboeken: Handboek Rood (verhardingen, straatprofielen, straatmeubilair, verlichting, etc.) en Handboek Groen (beplanting, bomen, wadi's, etc.). Het College van B&W is bevoegd tot het vaststellen van de handboeken.

Ad 1. De actualisatie van het Handboek Rood van de Puccinimethode vaststellen, in navolging van het geactualiseerde Beleidskader Puccinimethode dat op 29 februari 2024 is vastgesteld door de gemeenteraad.

Het Handboek Rood is een technische uitwerking van het Beleidskader Puccinimethode zoals recent door de gemeenteraad vastgesteld. Het Handboek Rood heeft o.a. betrekking op verhardingsmaterialen, straatprofielen, straatmeubilair en masten en armaturen van de openbare verlichting. Uitwerkingen in het handboek passen binnen de beleidsmatige kaders die in het Beleidskader Puccinimethode zijn gesteld.

De belangrijkste aanpassingen in het Handboek Rood ten opzichten van de vorige editie uit 2021 zijn:

- In lijn met de actualisatie van het Beleidskader Puccinimethode is 'modern parkeren' de standaard geworden. Dat betekent dat het materiaal van de parkeerstrook hetzelfde is als het materiaal van de trottoirs. De trottoirband (stoeprand) loopt door langs de rijbaan. Dit profiel is flexibeler en toekomstbestendiger. Het systeem is ook

eenvoudiger: we beperken hiermee het aantal verschillende parkeeroplossingen binnen de standaard.
- Er zijn nieuwe profielen opgenomen voor gebiedsontsluitingswegen waar een maximumsnelheid van 30 km/uur geldt (GOW30). Daarnaast zijn de GOW50 profielen aangepast omdat langs die wegen niet meer wordt geparkeerd.
- De ontwerp- en toepassingsprincipes voor plantvakken en wadi's zijn nader uitgewerkt. Deze ontwikkeling is nog niet afgerond, maar het tussenresultaat is nu opgenomen in Handboek Rood.
- De standaardhoogte van trottoirbanden is van 12 naar 10 cm aangepast, waarmee op de tekeningen in het Handboek beter wordt aangesloten op hoe banden aangelegd worden in de praktijk op straat. Vanuit technische maakbaarheid in de uitvoering is 10 cm een passendere hoogte.
- In lijn met de actualisatie van het Beleidskader Puccinimethode zijn de bijzondere plekken op de Vloerkaart aangepast. Ook Weesp is opgenomen op de Vloerkaart.
- In lijn met de actualisatie van het Beleidskader Puccinimethode is straatmeubilair voor Weesp opgenomen (groen in plaats van grijs en zonder Andreaskruisen) en is Weesp opgenomen op de Verlichtingskaart.
- De nieuwe Puccinimethode picknickset is opgenomen als onderdeel van de meubilairlijn. De picknickset is geschikt om een rolstoel aan te plaatsen.
- In lijn met de actualisatie van het Beleidskader Puccinimethode is halfverharding opgenomen in het Handboek Rood, zoals dat bijvoorbeeld wordt toegepast op parkpaden.
- Een busvriendelijke drempel is opgenomen in Handboek Rood, die toegepast kan worden als snelheidsremmende maatregel op wegen waar een lijnbus rijdt.

Ad 2. Instemmen met de afdoening van Motie 071.24 inzake 'Geen ruimte voor vijandig straatmeubilair', middels bijgevoegde raadsinformatiebrief.

Bij vaststelling van het geactualiseerde Beleidskader Puccinimethode in februari 2024 is motie 071.24 van de leden Moeskops en Van Pijpen aangenomen met het volgende dictum:

"Verzoekt het college van burgemeester en wethouders

- Zorg te dragen dat in het Handboek Rood geen elementen van vijandige architectuur terug te vinden zijn.

- In het Handboek Rood expliciet te maken dat armleuningen van bankjes niet zodanig geplaatst mogen worden dat liggen onmogelijk wordt gemaakt."

In lijn met deze motie is in het Handboek Rood de volgende passage toegevoegd met betrekking tot leuningen op zitbanken:

"Voor zowel type Canapé als voor type Vier Planken is er een armleuning als optie beschikbaar. Armleuningen dienen om het zitten gaan en opstaan te vergemakkelijken, zo verbeteren ze de toegankelijkheid van de zitbanken. De leuningen worden, indien gewenst, ter hoogte van de frames op de bank geplaatst. Omdat leuningen niet geplaatst worden met als doel liggen of slapen op zitbanken onmogelijk te maken, worden de leuningen

niet midden op de bank (op het middelste frame) gemonteerd."

Voor de totstandkoming van deze tekst is advies ingewonnen van de Stadsergonoom, die bevestigd heeft dat armleuningen op de zijkanten – en niet in het midden van de bank – voldoende voorzien in de toegankelijkheid voor o.a. ouderen.

Het eerste punt van het dictum vraagt in meer algemene zin zorg te dragen dat het Handboek Rood geen 'vijandige architectuur' bevat. Daarvoor was reeds zorg gedragen: het Handboek Rood bevat bewust geen zaken zoals stekels die op muurtjes geplaatst kunnen worden, betonnen zitpoefjes of anderszins zitelementen die bewust oncomfortabel zijn.

Ad 3. De actualisatie van het Handboek Groen van de Puccinimethode vaststellen, in navolging van het geactualiseerde Beleidskader Puccinimethode dat op 29 februari 2024 is vastgesteld door de gemeenteraad.

Het Handboek Groen is een technische uitwerking van het Beleidskader Puccinimethode zoals recent door de gemeenteraad vastgesteld. Het Handboek Groen heeft o.a. betrekking op de juiste toepassing van beplantingssoorten, de juiste boomsoortkeuze en groeiplaatsinrichting en de technische uitwerking van groene inrichtingselementen zoals wadi's. Uitwerkingen in het handboek passen binnen de beleidsmatige kaders die in het Beleidskader Puccinimethode zijn gesteld.

De belangrijkste aanpassingen in het Handboek Groen ten opzichten van de vorige editie uit 2021 zijn:

- De Groenkaart is opgenomen in het Handboek, in lijn met de actualisatie van het Beleidskader Puccinimethode. Hierop is aangegeven welke groentypen Amsterdam kent en in bijbehorende Groentabel is aangegeven welke beplantingstypen passend zijn per groentype.
- De Groentabel is aangepast in het Handboek, in lijn met de actualisatie van het Beleidskader Puccinimethode.
- Het "nee, tenzij.." principe voor gesloten groensystemen (plantenbakken) is opgenomen in lijn met het Beleidskader Puccinimethode.
- Om invulling te geven aan de ambitie 'rigoureus vergroenen' (Groenvisie), is een start gemaakt met het hoofdstuk "hoe vergroen ik…". Dit biedt praktische handvatten aan ontwerpers om groen in te passen in de stad.
- De best practicelijsten (heesters en vaste planten) zijn aangepast, meer gericht op het vergroten van de biodiversiteit en aangepast aan beheerniveau C.
- In het kader van biodiversiteit is een nieuwe bijlage opgenomen: faunapassages en faunavoorzieningen in openbaar groen.

Participatie

Participatie heeft plaatsgevonden door belangenvertegenwoordigers te betrekken aan het begin van het beleidstraject en opnieuw aan het eind van het beleidstraject. In maart 2022 heeft een grote kick-off bijeenkomst plaatsgevonden waarbij externe partijen zijn uitgenodigd die diverse belangen in de stad vertegenwoordigen: Fietsersbond, Voetgangersvereniging, Vrienden van de Amsterdamse Binnenstad, Erfgoedvereniging Heemschut, Cliëntenbelang Amsterdam, Amsterdam City, Vereniging Voordestad en de Bomenbescherming Amsterdam. De aandachtspunten die zij aandroegen zijn meegenomen in de beleidsontwikkeling. Op basis van een concept van het beleidskader is het resultaat daarvan met diverse partijen besproken in het voorjaar van 2023. Deze gesprekken hebben destijds tot een aantal kleine aanscherpingen van het beleid geleid.

Financiële onderbouwing

Conclusie

De genoemde beslispunten in de voordracht hebben geen financiële consequenties.

Communicatie

Binnen de gemeente

Opnemen in de te publiceren besluitenlijst.

Buiten de gemeente

De geactualiseerde handboeken worden na vaststelling geplaatst op www.amsterdam.nl/puccini

Documenten

Registratienr.	Naam
AD2024-020442	1. Handboek Rood DEF, hst 1-11.pdf (pdf)
AD2024-020444	2. Handboek Rood DEF, hst 12-16.pdf (pdf)
AD2024-020443	3. Handboek Groen DEF.pdf (pdf)
AD2024-020445	4. RIB afdoening-motie 071.24 Vijandige Architectuur.pdf (pdf)
AD2024-020608	Advies (pdf)
AD2024-022835	B - 11 Getekende brief VN2024-004855.pdf (pdf)
AD2024-020081	College van B&W Voordracht (pdf)

Behandelend ambtenaar (naam, telefoonnummer en e-mailadres)

Informatie niet beschikbaar

Besluit college van burgemeester en wethouders

Conform besloten